

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

**Dirrecția generală politici de descentralizare
și administrare locală**

Dirrecția control administrativ

RAPORT

**privind efectuarea controlului administrativ al
legalității actelor autorităților administrației publice
locale pentru anul 2012**

Piața Marii Adunări Naționale, 1
Chișinău, MD-2033

Chișinău - 2013

CUPRINS

Rezumat

Introducere

- I. Controlul de legalitate al actelor autorităților administrației publice locale.**
- II. Derogări de la legislație admise de autoritățile administrației publice locale emitente.**
- III. Sesizări și acțiuni în instanța de judecată.**
- IV. Acțiuni de sporire a calității actelor administrative ale autorităților administrației publice locale.**
- V. Participarea colaboratorilor oficiilor teritoriale la ședințele consiliilor.**
- VI. Recomandări.**

REZUMAT

În perioada de referință oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au supus controlului administrativ de legalitate **168399** acte administrative ale autorităților administrației publice locale de nivelul unu și doi.

În rezultatul controlului, oficiile teritoriale au notificat ca ilegale **2947** acte administrative.

Ca rezultat al notificărilor înaintate de către oficiile teritoriale, în **2035 cazuri** autoritățile administrației publice locale emitente au abrogat, modificat sau completat actele administrative vizate.

În **583 cazuri** autoritățile administrației publice locale și-au menținut poziția vizavi de actele notificate de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

În această perioadă, Oficiile teritoriale au înaintat în instanțele de judecată **582 acțiuni**, privind actele administrative considerate ilegale (*inclusiv acțiuni ce vizează actele administrative emise la finele anului 2011*).

La fel, ținem să menționăm că în procesul de exercitare a atribuțiilor funcționale, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au constatat **30 594** cazuri de prezentare a actelor spre control cu depășirea termenului prevăzut de lege, ceea ce constituie 18,17% din numărul actelor administrative supuse controlului de legalitate.

În scopul prevenirii și depășirii cazurilor de încălcare a legislației de către autoritățile administrației publice locale în procesul de adoptare a actelor administrative, oficiile teritoriale au acordat, ca și în anii precedenți, suport metodologic și consultativ-juridic autorităților administrației publice locale, au participat la ședințele consiliilor locale, raionale și municipale.

În această ordine de idei reiterăm, că exercitarea controlului de legalitate nu reprezintă un scop în sine în activitatea oficiilor teritoriale. Astfel, în perioada de referință, în afară de contestarea actelor administrative ilegale, o atenție sporită a fost acordată anume prevenirii adoptării acestora prin organizarea seminarelor de instruire, oferirea permanentă a consultațiilor și suportului metodologic, pentru reprezentanții autorităților administrației publice locale.

Respectiv, ca și în anii precedenți, obiectivul de bază a fost dezvoltarea unor relații de conlucrare eficientă cu autoritățile administrației publice locale, rezultatul final fiind beneficiul cetățenilor și prevenirea cazurilor de încălcare a drepturilor acestora prin emiterea unor acte administrative ilegale.

Introducere

Raportul a fost elaborat de către Direcția control administrativ din cadrul Direcției generale politice de descentralizare și administrare locală a Cancelariei de Stat, în temeiul art.72 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, în baza informației prezentate de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.

Prezentul raport reprezintă o sinteză a rezultatelor obținute de oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat pe parcursul anului 2012, la compartimentul exercitarea controlului administrativ de legalitate a actelor administrative emise de către autoritățile administrației publice locale.

Scopul general al elaborării raportului, pornind de la Secțiunea 4 „*Transparența controlului administrativ*” din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, constă în asigurarea transparenței în activitatea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, ca subiecte de control administrativ.

Obiectivele principale fiind:

1. Oferirea informației generalizate cu referință la rezultatele efectuării controlului administrativ de legalitate de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat;
2. Analiza cantitativă și calitativă a procesului de exercitare a controlului de legalitate;
3. Identificarea celor mai importante probleme și dificultăți (*obiective și subiective*) în procesul de exercitare a controlului administrativ de legalitate;
4. Formularea propunerilor/recomandărilor pentru oficiile teritoriale, administrația publică locală (APL) și administrația publică centrală (APC).

I. Controlul de legalitate a actelor autorităților administrației publice locale.

În conformitate cu prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, cât și cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.845 din 18.12.2009, controlul de legalitate al actelor autorităților administrației publice locale se exercită de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.

Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat și unitățile administrativ-teritoriale deservite

Nr. d/o	Oficiul	Sediul	Unitățile administrativ-teritoriale deservite
1.	Oficiul teritorial Cahul	or.Cahul	Cahul, Cantemir, Taraclia
2.	Oficiul teritorial Edineț	or.Edineț	Edineț, Briceni, Dondușeni, Ocnița
3.	Oficiul teritorial Soroca	or.Soroca	Drochia, Soroca, Florești
4.	Oficiul teritorial Hîncești	or.Hîncești	Hîncești, Leova, Cimișlia, Basarabeasca
5.	Oficiul teritorial Orhei	or.Orhei	Orhei, Rezina, Șoldănești, Telenești
6.	Oficiul teritorial Ungheni	or.Ungheni	Ungheni, Nisporeni, Călărași
7.	Oficiul teritorial Chișinău	mun.Chișinău	Chișinău, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Strășeni
8.	Oficiul teritorial Bălți	mun.Bălți	Bălți, Fălești, Glodeni, Rîșcani, Sîngerei
9.	Oficiul teritorial Căușeni	or.Căușeni	Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă
10.	Oficiul teritorial Comrat	or.Comrat	Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri)

Scopul general al controlului de legalitate, exercitat de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat a derivat din prevederile art.61 alin.(2) și (3) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, constînd în asigurarea respectării Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a legislației și a altor acte normative de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și doi, prin verificarea actelor administrative emise de către autoritățile administrației publice locale, constatarea cazurilor de încălcare a legislației de către aceste autorități în procesul decizional, notificarea și

contestarea actelor considerate ilegale, dar și prevenirea acestor situații.

În procesul exercitării atribuțiilor, oficiile teritoriale s-au condus de **principiile generale ale exercitării controlului de legalitate**, prevăzute în art.62 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006:

a) exercitarea acestuia numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare;

b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează;

c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.

Respectiv, oficiile teritoriale ale Cancelaria de Stat, au supus controlului legalității actele emise de către autoritățile administrației publice locale, specificate expres în art.art.64-67 din Legea menționată.

Astfel, pe parcursul anului 2012, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au recepționat și exercitat controlul de legalitate a actelor emise de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și doi: deciziile Consiliilor locale și raionale, deciziile Consiliului municipal Chișinău, dispozițiile emise de primarii și președinții de raioane, dispozițiile Primarului General al mun. Chișinău, dispozițiile pretorilor de sector din mun. Chișinău, actele administrative ale autorităților administrației publice locale din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia.

Totodată, oficiile teritoriale au exercitat și alte atribuții aferente controlului, în conformitate cu prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, precum și cele cuprinse în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.845 din 18.12.2009.

În perioada de referință oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au supus controlului administrativ de legalitate **168 399** acte administrative ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și doi, cu **1 683** acte mai mult ca în anul 2011.

În procesul de exercitare a controlului administrativ de legalitate, oficiile teritoriale paralel au examinat și materialele aferente ce au stat la baza emiterii actelor administrative în cauză (inclusiv procese-verbale ale ședințelor consiliilor raionale/locale, avize, liste ale actelor emise de către autoritățile executive ale APL, regulamente, etc.).

Oficiul teritorial	Numărul actelor administrative supuse controlului legalității				
	2009	2010	2011	2012	total
OT Chișinău	24416	24583	29198	28488	106685
OT Cahul	15093	14367	18112	14547	62119
OT Căușeni	8865	7935	13213	14272	44285
OT Bălți	12400	14648	16397	18363	61808
OT Ungheni	10137	17363	17325	17308	62133
OT Edineț	11595	15341	16129	12934	55999
OT Soroca	15008	14208	12524	15412	57152
OT Orhei	13692	19686	21921	23791	79090
OT Hîncești	8389	10250	14488	15582	48709
OT Comrat	4757	7082	7409	7702	26950
Total:	124 352	145 463	166 716	168 399	604 930

Conform procedurii stabilite de legislația în vigoare, actele administrative ale autorităților administrației publice locale au fost supuse după caz, controlului obligatoriu, facultativ, la solicitarea persoanelor vătămate sau la solicitarea autorităților administrației publice locale.

În majoritatea cazurilor, declanșarea procedurii controlului de legalitate la solicitarea persoanelor vătămate și/sau la solicitarea autorităților administrației publice locale, au vizat actele administrative ce nu se supun conform legislației controlului obligatoriu.

Totuși, au fost atestate și cazuri, când ca rezultat al adresării persoanelor vătămate sau la solicitarea autorităților administrației publice locale, actele administrative supuse anterior controlului obligatoriu au fost supuse repetat controlului.

Oficiul teritorial	Numărul actelor administrative supuse controlului legalității			
	Control obligatoriu	Control facultativ	Control la solicitarea APL	Control la solicitarea persoanelor vătămate
OT Chișinău	19 276	9 197	35	29
OT Cahul	14 547	-	4	33
OT Căușeni	13 684	588	12	70
OT Bălți	18 038	325	6	53
OT Ungheni	17 308	-	6	15
OT Edineț	10 781	2 153	7	74
OT Soroca	15 411	1	9	28
OT Orhei	23 719	72	28	33
OT Hîncești	15 582	-	4	31
OT Comrat	7 699	-	44	43

Exercitînd atribuțiile de control al legalității actelor emise și adoptate de autoritățile administrației publice locale în anul 2012, oficiile teritoriale au considerat adoptate cu derogări de la prevederile legale **2947** acte administrative, cu **175** acte mai mult decît în 2011. În acest sens, fiind înaintate notificări privind lichidarea derogărilor constatate. Prin notificările respective, oficiile teritoriale au solicitat abrogarea, completarea sau modificarea actelor contestate.

Astfel, ca rezultat al notificărilor înaintate de către oficiile teritoriale, în **2035 cazuri** autoritățile administrației publice au abrogat, modificat sau completat actele administrative vizate. În **583 cazuri**, autoritățile administrației publice locale au refuzat reexaminarea actelor notificate de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, ceea ce constituie **19,78 %** din numărul total al actelor administrative notificate ca fiind ilegale. În situația dată, conform prevederilor art. 5 lit. b) din Legea contenciosului administrativ, nr.793-XIV din 10.02.2000, au fost sesizate instanțele de contencios administrativ pentru anularea actelor administrative considerate a fi cu derogări de la legislația în vigoare.

Situația privind controlul de legalitate al actelor autorităților administrației publice locale pentru anii 2011 -2012

Oficiul teritorial	Nr. actelor supuse controlului legalității		Nr. actelor prezentate cu termen expirat		Notificări în adresa APL de ambele niveluri		Acte administrative abrogate		Acte administrative modificate/completate	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OT Chișinău	29198	28488	2866	1840	449	689	132	197	98	211
OT Cahul	18112	14547	2899	1001	534	435	278	249	111	78
OT Căușeni	13213	14272	2462	4724	95	87	61	41	28	7
OT Bălți	16397	18363	1403	1240	516	534	227	259	212	172
OT Ungheni	17325	17308	1414	3370	339	326	105	131	164	130
OT Edineț	16129	12934	2862	3096	209	108	121	59	25	17
OT Soroca	12524	15412	3764	4801	73	160	49	104	3	17
OT Orhei	21921	23791	3546	2630	402	388	226	148	133	52

OT Hîncești	14488	15582	1443	5033	65	131	44	76	11	34
OT Comrat	7409	7702	5723	2866	90	89	52	53	17	-
Total:	166716	168399	28382	30601	2772	2947	1295	1317	802	718

**Controlul de legalitate al actelor
autorităților administrației publice locale pentru anii 2009 - 2012**

Anul	Nr. actelor supuse controlului legalității	Nr. actelor prezentate cu termen expirat	Numărul actelor notificate	Acte administrative abrogate	Acte administrative modificate/completate
2009	124 352	25 098	2 286	1 169	467
2010	145 463	41 915	2 922	1 074	647
2011	166 716	28 382	2 772	1 295	802
2012	168 399	30 601	2 947	1 317	718
Total:	604 930	125 996	10 927	4 855	2 634

Menționăm, că conform informației prezentate de către Oficiul teritorial Comrat, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia, pe parcursul perioadei de referință, ca și în anii precedenți, nu a prezentat actele administrative spre control Oficiului teritorial menționat, iar Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia le-a prezentat cu depășirea termenului prevăzut de legislația în vigoare.

La fel, constatăm menținerea cazurilor de încălcare a prevederilor art.64 alin.(2) și art.65 alin.(1) ale Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, de către subiecții responsabili de perfectarea și prezentarea actelor administrative adoptate și emise de autoritățile administrației publice locale pentru exercitarea controlului de legalitate.

Astfel, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au constatat **30 594** cazuri de prezentare a actelor spre control cu depășirea termenului prevăzut de lege, ceea ce constituie **18,17%** din numărul actelor administrative supuse controlului de legalitate și cu **3 112** mai multe decât în precedentul an.

Menținerea cazurilor de prezentare a actelor cu depășirea termenului legal este favorizată de lipsa unor prevederi exprese în legislația în vigoare care ar abilita oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, ca subiecte ce exercită controlul administrativ, cu dreptul de a constata asemenea cazuri, în vederea inițierii procedurii de atragere la răspundere administrativă a responsabililor de prezentarea actelor administrative ale autorităților administrației publice locale spre control oficiilor teritoriale pentru neprezentarea sau depășirea termenului legal de prezentare a acestora.

**Situația pe raioane
privind cazurile de prezentare a actelor administrative cu depășirea
termenului prevăzut de legislație**

Nr. d/o	Oficiul	Sediul	Raionul	Nr. actelor supuse controlului		Nr. actelor prezentate cu termen expirat		% din numărul total al actelor	
				2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Oficiul teritorial Cahul	or.Cahul	Cahul	8882	7188	1372	443	15,44	6,16
			Cantemir	6285	4495	841	244	13,38	5,43
			Taraclia	2945	2864	686	314	23,29	10,96
2.	Oficiul teritorial Edineț	or.Edineț	Edineț	5994	4283	1169	1170	19,5	27,31
			Briceni	3962	3547	555	840	14	23,68
			Dondușeni	3053	2490	523	494	17,13	19,84
			Ocnița	3120	2614	615	592	19,71	22,65
3.	Oficiul teritorial Soroca	or.Soroca	Drochia	2132	4456	1092	2175	51,21	48,81
			Soroca	4102	5535	1059	2018	25,81	36,46
			Florești	6290	5421	713	608	11,33	11,22
4.	Oficiul teritorial Hîncești	or.Hîncești	Hîncești	5843	5677	480	1560	8,21	27,48
			Leova	4275	3625	336	1146	7,85	31,61
			Cimișlia	3115	3883	364	1394	11,68	35,90
			Basarabeasca	1255	2397	263	933	20,95	38,92
5.	Oficiul teritorial Orhei	or.Orhei	Orhei	7032	8057	1856	784	26,39	9,73
			Rezina	5344	5682	234	163	4,37	2,87
			Șoldănești	4568	4490	1	17	0,02	0,38
			Telenești	4977	5562	1455	1666	29,23	29,95
6.	Oficiul teritorial Ungheni	or.Ungheni	Ungheni	7041	6112	406	810	5,76	13,25
			Nisporeni	5661	5051	628	995	11,09	19,70
			Călărași	4623	6145	380	1565	8,21	25,47
7.	Oficiul teritorial Chișinău	mun.Chișinău	Chișinău	10733	10197	991	513	9,23	5,03
			Criuleni	3408	4579	396	0	11,61	0
			Dubăsari	2655	2482	219	0	8,24	0
			Ialoveni	5056	5492	129	0	2,55	0
			Strășeni	7346	5738	1131	1327	15,39	23,13
8.	Oficiul teritorial Bălți	mun.Bălți	Bălți	1256	1425	0	0	0	0
			Fălești	5652	4858	404	333	7,14	6,85
			Glodeni	2132	2969	562	223	26,36	7,51
			Rîșcani	3997	4540	319	652	7,98	14,36
			Sîngerei	3360	4571	118	32	3,51	0,70
9.	Oficiul teritorial Căușeni	or.Căușeni	Anenii Noi	6074	5894	626	2000	10,3	33,93
			Căușeni	3770	5351	800	2167	21,22	40,50
			Ștefan Vodă	3369	3027	1036	557	30,75	18,40

10.	Oficiul teritorial Comrat	or.Comrat	U.T.A. Găgăuzia (Gagauz-Yeri)	7409	7702	5723	2866	77,24	37,21
	Total			166716	168399	27482	30601	16,48	18,17

II. Derogări de la legislație admise de către autoritățile administrației publice locale emitente.

Pe perioada anului 2012, în procesul de adoptare a actelor administrative de către autoritățile administrației publice locale, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au constatat mai multe derogări de la legislația în vigoare.

În fond, derogările vizează aceleași domenii ca și în anii precedenți, punând în evidență următoarea situație:

- ❖ La compartimentul **raporturi de muncă/serviciu – 333 cazuri**. Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:
 - Desemnarea șefilor de subdiviziuni;
 - Aplicarea sancțiunilor disciplinare;
 - Salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică;
 - Evaluarea condițiilor de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile;
 - Numirea și eliberarea din funcția publică;
 - Încetarea contractului individual de muncă și sancționarea personalului;
 - Aprobarea planului concediilor anuale de odihnă;
 - Acordarea concediilor anuale de odihnă;
 - Acordarea indemnizației de concediu;
 - Detașarea personalului;
 - Crearea ilegală a comisiilor de concurs;
 - Plata ilegală a sporurilor și suplimentelor angajaților din autoritățile publice locale;
 - Instituirea interimatului funcției publice;
 - Incompatibilitatea funcției;
 - Numirea ilegală a funcționarilor publici pentru exercitarea interimatului funcției de secretar al consiliului sau de primar.

- ❖ La compartimentul **relațiile funciare – 728 cazuri**. Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:
 - Transmiterea în arendă a terenurilor proprietate publică și vânzarea lor;
 - Vânzarea - cumpărarea terenurilor aferente obiectelor privatizate și darea în arendă;
 - Administrarea fondului funciar, reglementarea regimului proprietății funciare, cadastrului și monitoring - ului funciar;
 - Modificarea destinației terenurilor;
 - Acordarea terenurilor pentru construcții;
 - Schimbarea destinației terenurilor din intravilan și extravilan;
 - Calcularea incorectă a prețului normativ de vânzare sau arendă a pământului.

- ❖ La compartimentul **construcții – 87 cazuri**. Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:

- Schimbarea destinației construcțiilor;
- Excluderea din uz a construcțiilor;
- Recepția construcțiilor și instalațiilor aferente;
- Nerespectarea modalității stabilite de acordare a autorizațiilor pentru construcții.

❖ La compartimentul **gestionarea patrimoniu public – 487 cazuri.**

Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:

- Gestionarea spațiului locativ;
- Formarea și înregistrarea bunurilor imobile în sistemul de tranzacții;
- Administrarea patrimoniului public din domeniul public și privat;
- Inventarierea patrimoniului;
- Darea în locațiune a încăperilor;
- Declararea dreptului de proprietate asupra bunului fără stăpân;
- Aprobarea tarifelor pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători;
- Darea în locațiune a patrimoniului public fără desfășurarea licitației publice;
- Repartizarea spațiului locativ cu încălcarea competențelor funcționale;
- Transmiterea bunurilor cu titlu gratuit;
- Înstrăinarea ilegală a patrimoniului public;
- Organizarea și desfășurarea licitațiilor.

❖ La compartimentul **buget și finanțe publice – 383 cazuri.** Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:

- Administrarea financiar-bugetară;
- Operarea modificărilor (rectificărilor) în bugetele locale și administrare a finanțelor publice locale;
- Acordarea neîntemeiată a unor facilități (scutiri de impozite);
- Emiterea actelor de administrare a mijloacelor financiare nefiind indicate sursele de finanțare;
- Administrarea impozitelor și taxelor locale, sistemul de perceperea a impozitelor și taxelor locale;
- Utilizarea mijloacelor speciale și mijloacelor fondului de rezerva;
- Alocarea mijloacelor financiare fără indicarea sursei de finanțare;
- Aprobarea bugetului local pentru anul 2013;
- Stabilirea incorectă a taxelor locale pentru anul 2013;
- Plata incorectă a taxei de participare la licitație;
- Eliberarea ilegală de la plata taxei locale.

❖ La compartimentul **administrație publică locală - 512 cazuri.** Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:

- Convocarea ședinței consiliului;
- Elaborarea, redactarea și emiterea actelor normative de către autoritățile publice locale;

- Emiterea actelor administrative în exercitarea competențelor autorității publice contrar competențelor atribuite prin lege;
 - Adoptarea deciziilor fără întrunirea cvorumului necesar, respectiv, votului valabil exprimat;
 - Adoptarea actelor administrative fără a face referință la actele legislative sau normative conform cărora urmează a fi emise actele respective;
 - Aplicarea eronată a cadrului legal;
 - Adoptarea deciziilor care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective;
 - Examinarea întrebărilor din ordinea de zi a ședințelor consiliilor locale și adoptarea deciziilor respective fără avizul comisiilor consultative de specialitate;
 - Aplicarea actelor legislative și normative abrogate;
 - Aplicarea legislației cu încălcarea competențelor funcționale;
 - Atribuirea sau ridicarea ilegală înainte de termen a mandatului de consilier.
- ❖ La compartimentul **organizarea licitațiilor -109 cazuri**. Cele mai frecvente derogări de la legislație au fost atestate la:
- procedura de desfășurare a licitației cu strigare de vânzare-cumpărare a unor terenuri cu destinației de construcții;
 - comercializarea autoturismelor la licitație;
 - scoaterea la licitație a unor terenuri destinate pășunilor.

Alte domenii – 308 cazuri.

Acte administrative adoptate cu derogări de la legislația în vigoare

Oficii	Raporturi de muncă/ serviciu	Relații funciare	Construcții	Gestion. patrim. public	Buget și finanțe publice	APL	Organiz. licitațiilor	Altele	Total
OT Chișinău	44	310	41	119	69	24	41	41	689
OT Cahul	82	76	2	44	31	94	11	95	435
OT Căușeni	8	27	6	9	6	16	6	9	87
OT Bălți	37	69	9	140	117	74	22	66	534
OT Ungheni	54	110	3	39	44	62	-	14	326
OT Edineț	16	8	-	31	19	17	3	14	108
OT Soroca	28	18	9	16	13	33	15	28	160
OT Orhei	35	80	14	20	54	137	7	41	388
OT Hîncești	22	20	3	32	28	22	4	-	131

OT Comrat	7	10	-	37	2	33	-	-	89
Total:	333	728	87	487	383	512	109	308	2947

Reieșind din cele expuse, se atestă persistența multitudinii derogărilor de la legislația în vigoare admise de către autoritățile administrației publice locale, în procesul de emitere a actelor administrative.

Totodată, este de remarcat eficiența conlucrării autorităților administrației publice locale cu oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, în sensul reacționării la notificările privind modificarea sau anularea actelor administrative considerate ilegale. Astfel, în rezultatul conlucrării dintre oficiile teritoriale și autoritățile administrației publice locale, **69,05 %** din numărul total al notificărilor au fost acceptate fără a se ajunge în instanța de contencios administrativ (*11,16 % din notificări fiind încă în proces de examinare de către APL la momentul totalizării rezultatelor de către oficiile teritoriale*).

În acest sens, în scopul diminuării numărului cazurilor de adoptare a actelor administrative ilegale, în conformitate cu prevederile pct.13 lit.f) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.845 din 18.12.2009, în scopul examinării obiective a circumstanțelor ce au servit drept temei la adoptarea actelor administrative ale autorităților administrației publice locale, considerate ilegale, majoritatea șefilor oficiilor teritoriale au convocat comisii pentru examinarea obiectivă a circumstanțelor ce au servit temei la adoptarea actelor administrative ale autorităților administrației publice locale, considerate ilegale. La ședințele comisiilor fiind prezenți reprezentanți ai autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și doi, reprezentanți ai serviciilor desconcentrate ale ministerelor, altor autorități administrative centrale. În funcție de chestiunile de pe ordinea de zi, la ședințele comisiilor au fost invitați primarii localităților, secretarii consiliilor locale, experți în domeniu, precum și alte persoane care au adus explicații asupra circumstanțelor ce prezentau interes.

În mare parte, activitatea comisiilor s-a axat atât pe examinarea din punct de vedere formal a procesului de adoptare a actelor administrative ale autorităților administrației publice locale, cât și pe analiza aspectului ilegal al acestora și stabilirea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru adoptarea ilegală a actelor administrative ale autorităților administrației publice locale. Pe parcursul anului 2012 comisiile s-au întrunit în ședințe în care au fost discutate cele mai frecvente derogări de la legislație în fiecare raion în parte. În cadrul acestor ședințe, membrii comisiei, au adoptat hotărâri, care s-au dat publicității.

La acest capitol menționăm oficiile teritoriale Cahul și Orhei ale Cancelariei de Stat, care au întrunit comisiile în 4 ședințe pe fiecare raion. Oficiile teritoriale Chișinău, Edineț - 2 ședințe pe fiecare raion. Oficiul teritorial Ungheni a întrunit 2 ședințe pe raioanele Ungheni și Nisporeni și o ședință în raionul Călărași. Oficiul teritorial Soroca a organizat 3 ședințe pe raionul Drochia, 2 ședințe pe raionul Florești și o ședință pe raionul Soroca.

III. Sesizări și acțiuni în instanța de judecată

În perioada de referință, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au înaintat în instanțele de judecată **582 acțiuni** privind actele administrative emise de către autoritățile administrației publice locale, considerate ilegale (*inclusiv acțiuni ce vizează actele administrative emise la finele anului 2011*).

În majoritatea cazurilor cererile oficiilor teritoriale au fost primite spre examinare de către instanțele de contencios administrativ. Astfel, din 582 cereri depuse, 558 au fost primite spre examinare de către instanțele de judecată, 24 de cereri fiind restituite.

Reiterăm că numai pe parcursul anului 2012, în adresa autorităților administrației publice locale au fost înaintate **2 947** notificări privind abrogarea sau modificarea actelor emise de către autoritățile administrației publice locale, dintre care 583 (19,78 %) au fost respinse de autoritățile administrației publice locale. În aceste situații, când autoritățile locale își mențineau poziția vizavi de actele administrative contestate, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat sesizau instanțele de contencios administrativ.

La acest capitol menționăm și cazurile de sesizare directă a instanțelor de contencios administrativ, în temeiul art.69 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

Astfel, în cazul în care oficiile teritoriale considerau că actele puteau avea consecințe grave, în scopul prevenirii unor pagube iminente, ultimele sesizau direct instanțele de contencios administrativ după primirea actelor pe care le considerau ilegale.

Examinând în ansamblu situația la nivel de Republică, comparativ cu anul 2011, se atestă o anumită creștere a cazurilor de contestare a actelor administrative în judecată.

Dinamica cazurilor de sesizare a instanțelor de contencios administrativ pentru anii 2009- 2011

anul	Nr. acțiunilor înaintate de către OT ale CS în instanțele de contencios administrativ
2009	404
2010	276
2011	416
2012	582
Total:	1678

**Numărul sesizărilor instanțelor de contencios administrativ
în anii 2011 – 2012**

Nr. d/o	Oficiul	Sediul	raionul	Nr. sesizărilor	
				2011	2012
1.	Oficiul teritorial Cahul	or.Cahul	Cahul	24	28
			Cantemir	6	3
			Taraclia	0	1
2.	Oficiul teritorial Edineț	or.Edineț	Edineț	19	9
			Briceni	3	2
			Dondușeni	2	3
			Ocnița	3	6
3.	Oficiul teritorial Soroca	or.Soroca	Drochia	2	3
			Soroca	15	16
			Florești	1	17
4.	Oficiul teritorial Hîncești	or.Hîncești	Hîncești	4	7
			Leova	0	0
			Cimișlia	0	3
			Basarabeasca	5	6
5.	Oficiul teritorial Orhei	or.Orhei	Orhei	5	26
			Rezina	12	11
			Șoldănești	1	4
			Telenești	0	3
6.	Oficiul teritorial Ungheni	or.Ungheni	Ungheni	5	5
			Nisporeni	21	47
			Călărași	9	11
7.	Oficiul teritorial Chișinău	mun.Chișinău	Chișinău	198	182
			Criuleni	9	36
			Dubăsari	2	1
			Ialoveni	2	19
			Strășeni	6	11
8.	Oficiul teritorial Bălți	mun.Bălți	Bălți	27	39
			Fălești	6	6
			Glodeni	3	3
			Rîșcani	6	15
			Sîngerei	1	3
9.	Oficiul teritorial Căușeni	or.Căușeni	Anenii Noi	7	10
			Căușeni	3	20
			Ștefan Vodă	0	0

10.	Oficiul teritorial Comrat	or.Comrat	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri)	9	26
-----	---------------------------	-----------	--	---	----

Ca rezultat al examinării cererilor primite, instanțele de judecată au admis **225** cereri, ceea ce reprezintă **(40,32%)** din totalul acțiunilor primite spre examinare. Totodată, au fost respinse 46 cereri (8,24%), iar în 117 cazuri (20,97%) cererile oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat au fost scoase de pe rol, încetate procesele sau oficiile teritoriale au renunțat la acțiuni. Totodată, 165 cereri (29,57%) la momentul prezentării informației se aflau în proces de examinare.

Numărul cererilor respinse, scoase de pe rol etc., în marea majoritate este influențat de lacunele existente în legislație, dar sigur și unele neajunsuri în activitatea oficiilor teritoriale, care urmează a fi identificate și depășite.

Totodată, în perioada de referință au fost depuse 121 cereri de recurs împotriva hotărârilor instanțelor de judecată, cu 58 cazuri mai mult ca în 2011.

Acțiuni în contenciosul administrativ anul 2012

Oficii teritoriale	Depuse		Cereri primite spre examinare		Admise		Respinse		În curs de examinare		Restituite sau refuz de ale primi		Scoase de pe rol/ încetat procesul/ renunțare la acțiuni (Nr.)	
	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OT Chișinău	217	249	183	236	70	88	35	24	42	73	34	13	31	50
OT Bălți	43	66	43	66	22	26	8	16	6	9	0	0	7	14
OT Soroca	18	36	18	29	16	23	0	0	2	2	0	7	0	4
OT Ungheni	35	63	35	63	10	21	1	2	19	16	0	0	5	24
OT Edineț	27	20	27	20	13	7	0	1	6	7	0	0	8	5
OT Orhei	18	44	18	44	10	14	0	0	7	28	0	0	1	2
OT Hîncești	9	16	9	16	3	9	2	0	1	2	0	0	3	3
OT Căușeni	10	30	10	26	-	19	1	1	6	2	0	4	3	4
OT Comrat	9	26	9	26	1	9	0	1	7	14	0	0	1	0
OT Cahul	30	32	27	32	4	9	1	1	12	12	3	0	10	11
Total:	416	582	379	558	149	225	48	46	108	165	37	24	69	117

IV. Acțiuni de sporire a calității actelor administrative ale autorităților administrației publice locale

În conformitate cu atribuțiile funcționale prevăzute de pct.14 lit. c) și d) a Hotărârii de Guvern nr. 845 din 18.12.2009 cu privire la oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, în scopul prevenirii adoptării actelor administrative ilegale, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au acordat o atenție sporită la sprijinul autorităților administrației publice locale în aplicarea corectă și unitară a prevederilor legale în exercitarea atribuțiilor ce le revin prin lege și anume prin acordarea în permanență a suportului metodologic și consultativ-juridic autorităților administrației publice locale.

În acest context, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, au fost organizate de comun cu serviciile publice descentralizate **89** de seminare, mese rotunde. Aici menționăm, îndeosebi, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, care a organizat 19 seminare, precum și oficiile teritoriale Orhei, Soroca cu organizarea a 17 seminare și, respectiv, 14.

Numărul seminarelor, meselor rotunde, etc. organizate

Oficii teritoriale	Nr. seminarelor, meselor rotunde, etc. organizate
OT Chișinău	1
OT Cahul	9
OT Căușeni	7
OT Bălți	19
OT Ungheni	7
OT Edineț	8
OT Soroca	14
OT Orhei	17
OT Hîncești	5
OT Comrat	2
Total:	89

În aceeași ordine de idei, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat au examinat demersurile APL, inclusiv petiții adresate de cetățeni din unitățile administrativ-teritoriale deservite. La fel, acordă zilnic ajutorul metodologic și consultativ juridic autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și doi.

În scopul prevenirii cazurilor de adoptare a actelor administrative ilegale de către autoritățile administrației publice locale, colaboratorii oficiilor teritoriale au participat la **399** ședințe ale consiliilor raionale și municipale, orașenești și sătești, acordând la solicitarea președinților ședințelor, consultații sub aspectul legalității procedurii de desfășurare și a proiectelor de decizii luate în dezbateri la ordinea de zi.

În această ordine de idei menționăm, că exercitarea controlului de legalitate nu reprezintă un scop în sine în activitatea oficiilor teritoriale. Astfel, în perioada de referință în afară de contestarea actelor administrative ilegale, o atenție sporită a fost acordată anume prevenirii adoptării acestora prin organizarea seminarelor de instruire, oferirea permanentă a consultațiilor și suportului metodologic, pentru reprezentanții autorităților administrației publice locale.

Astfel, obiectivul de bază este dezvoltarea unor relații de conlucrare eficientă cu autoritățile administrației publice locale, rezultatul final fiind beneficiul cetățenilor și prevenirea cazurilor de încălcare a drepturilor acestora prin emiterea unor acte administrative ilegale.

V. Recomandări

1) *Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat:*

a) întreprinderea măsurilor concrete, în scopul sporirii eficienței activității oficiilor teritoriale în exercitarea atribuțiilor funcționale în strictă conformitate cu cadrul legal existent, în special în ce privește controlul administrativ de legalitate;

b) în scopul ridicării calității actelor autorităților administrației publice locale, în comun cu serviciile publice desconcentrate ale ministerelor și altor autorități administrative centrale, continuarea organizării seminarelor metodologice de instruire pentru reprezentanții autorităților administrației publice locale;

c) în scopul asigurării transparenței în activitatea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, asigurarea publicării în presa locală sau pe paginile web a autorităților administrației publice locale, a celor mai frecvente încălcări ale legislației în vigoare admise de către autoritățile administrației publice locale la emiterea actelor administrative, precum și a rapoartelor oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, a listei actelor modificate, completate și abrogate ale autorităților administrației publice locale;

2) *Autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea:*

a) să identifice factorii ce favorizează emiterea actelor administrative cu derogări de la prevederile legislație în vigoare și să întreprindă acțiunile de rigoare în scopul diminuării acestora;

b) să conlucreze cu oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, serviciile publice desconcentrate ale ministerelor și altor autorități administrative centrale în scopul prevenirii cazurilor de emitere a actelor administrative cu derogări de la prevederile legislație în vigoare;

c) să întreprindă acțiuni de prevenire a cazurilor de prezentare către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat a actelor emise cu depășirea termenului legal.

3) *Ministerelor, altor autorități administrative centrale:*

să acorde nemijlocit sau prin intermediul serviciilor publice desconcentrate și instituțiilor aflate în subordine, suportul necesar oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat în exercitarea atribuțiilor funcționale.